

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
12. sz. Ide intézendő a lap szel-
lemi részét érdeklő minden köz-
lemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.
Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Melléklapja: „GÖMÖR-KISHONT T. E. VÁRMEGYE HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.”

A m. kir. postatakarékpénztárnál a 998. sz. cheque-számla tulajdonosa.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Kossuth-utca
19. szám a házban **R Vozáry**
Gyula tanárnál. — Ide intézen-
dők a kiadóhivatalt illető előre-
fizetés, hirdetés, nyilttér és
egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor tér-
fogata 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás
után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Kossuth Lajos-utca 19. sz. a. házban, nemkülönben minden hazai postahivatal.
Az előfizetés legezélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

C s í z.

Megyénknek e méltán világhírre számítható kincse érdekében nem csak a tulajdonosok tettek meg minden lehető, hanem a sajtó is a legmelegebb pártfogást tanúsította irányában. A hatás nem maradt el; rövid idő alatt szétáradt híre a hazában s megtették a lépések arra is, hogy megismerje a külföld is e páratlan hatású gyógyfürdőt s a szenvedő emberiség felhasználhassa a maga javára.

Nem lesz érdektelen, ha szót teszünk az áldozatokról is. A fürdő mostani tulajdonosai a 16000 frt vételáron kívül befektettek 1889-ben 10000 frtot, 90-ben 30000 s a folyó évben 7000 forintot, s az így alig két évi költség meghaladja a 60 ezer forintot. Magnagyobbították a fürdő parkot, építettek fürdő házat 11 fürdő szobával, ez azonban csak alapja egy leendő nagy fürdőháznak, melynek souterrainjében a fürdő szobák, földszintjén és emeleten lakó szobák lesznek, — nagy összegeket fordítottak a tiszta gyógyvíz felkutatására, lakóházak, pavillonok stb. építésére; egyszóval a fürdő-telep stilszerű berendezésére. Utóbbi időben magánvállalkozók is akadtak, kik nem sajuálták a szép jövőt ígérő fürdő emeléséhez hozzá járulni. — Közelebről épült föl egy szép schweiczi ház 8 szobával s teljesen újja alakított egy régi 3 szobás lakás.

Mindezekhez ha oda gondoljuk azt, — mit talán legelől kellett volna említenünk — hogy orvosok, szaktekintélyek a csizi jód- és bromforrás vizét minden eddig ismert hason természetű gyógyforrások között legkiválóbbnak nyilvánították: megfoghatatlannak látszik előttünk, hogy épen saját vármegyénk területén akadnak intelligens egyének, kik e ritka természeti kincs értékéből levonni s rossz akaratu híresztelésekkel a nagy áldozatok árán fenntartott fürdő jövőjének ártani törekednek.

T Á R C Z A.

Egy munkás ember műve.

Köztudomású dolog, hogy az ember semmin sem tud jobban lelkesülni, mint a nemes példán. Az utánzasi ösztön meg van az ember természetében, csak ugy a fiatalban mint az öregben.

E gömörmegyei lapunk, igaz ugyan, első sorban a megye érdekeit képviseli, annak nevezetes férfait kellene nekünk tehát mintaképpül polgártársaink elé állítanunk, de ez egyszer kivételt teszünk, a mennyiben a nagy emberek kosmopolitikusok azon értelemben, hogy teittek az egész világnak szólnak. A kosmopolitizmus szót nem szeretem, de itt nemes értelemben találja alkalmazását.

En részéről egyetértek Strauss Dáviddal, a ki azt állítja, hogy a kosmopolitizmus kizárja a patriotizmust. De nagy embereink s jöltevoink, tartozzanak azok akár milyen nemzetiséghez, nekünk példaképpül szolgálhatnak, kiktől sok jót tanulhatunk. Ennyiben tehát megengedem a kosmopolitizmus szót.

Oberlin, Franklin, Wilberforce és mások nagy emberbarátok voltak, ezektől tanulhat minden nemzet.

A fenti cím alatt egy szerény állású férfit mutatok be t. olvasóimnak, ki szerény állásánál fogva egész völgyének nagy áldására volt. A mostani Sziklavölgy, Elszasz egyik gyöngye, az ő műve. Ezzel azt akarom megmutatni, hogy a jól felfogott, minden jó és nemes iránt lelkesült élet nagy esodákat művelhet.

Ránk nézve nem is annyira a mi munkás emberünk hosszú élete mérvadó, hanem ezen nemes élet embertársai javára való felhasználása bír érdekekkel. Ezen ritka ember neve: Oberlin János, waldbachi (Elszasz) evangélikus lelkész.

Igaz ugyan, hogy előde Stuber János némileg egyengette neki az utat, de az oroszán-rész az övé. O tette a völgyet azzá, a milyen az jelenleg, ez az ő műve.

Nézzük meg ezen ritka ember hatáskörének színhelyét még mielőtt a szikla völgybe került volna. Hogy nézett ez ki?

Strassburgtól körülbelül 6 mértföldnyi távolságban, délnyugatnak fekszik az u. n. Sziklavölgy (Ban de la Roche, Steintal.) Az egész völgy Waldbach község- és

Ez az oka, hogy e helyen foglalkozunk e kérdéssel

Hogy a fürdő mostani tulajdonosai az emberiség érdekében fáradoznak, élénk tanubizonyossága azon körülmény, hogy nem szoritkoztak esupán a gyógyvíz elárúsítására. Az előforduló meglepő gyogyeredmények elodázhatlan köteleseggé tették egy korszerű gyogyhely alapjának megvetését is. Ez nagy anyagi áldozatba került s még fog is kerülni, minek folytán tiszta jövedelemre csak akkor számíthatnak a tulajdonosok, ha a megkezdett alapon a fürdő kiépítését tovább folytatják. Mert e ritka természeti kincshez, bár első sorban mindkét érdekel, de a humanitás szempontjából jogot formálhat az egész világ, s ha a csizi fürdő jövőjéről beszélünk, csak másodszerű kérdés lehet az, hogy van-e és mennyi haszna van abból a tulajdonosoknak? mert első az, hogy mindenki, a kinek szüksége van rá, hozzá férhessen s ott gyogyulást találjon. Erre vergál az igazgatóságnak azon lelkiismeretes gondoskodása is, hogy a jödkutha fakadó talajvizet egy óriási vastatály segítségével 26 méter mélységben felfogta, minek folytán az édes víz a jödvizzel most már nem vegyülhet.

Nem fürkesszük minő érdeme van ebben az igazgatóságnak, de látszólag magán természetű ügy támogatását a nyilvánosság terén, kötelességünknek tartjuk akkor: mikor közelebről meggyénknek s tágabb értelemben az egész emberiségnek egy közös kincséről van szó. Hallottunk pedig olyanforma hangot is, — s épen gömöri urak részéről — hogy a csizi jödvizben nincsen jód, mely megjegyzés egy távolról jövő előkelő családot ejtett gondolkozába, hogy vajjon fölkeressék-e a gyogyfürdőt, vagy nem? Az ilyenforma híresztelések könnyen végzetessé válhatnak a szépreményű fürdő jövőjére s azért sietünk még egyszer nyilvánosságra hozni azt a véle-

egy néhány telepből állott. Lakosainak száma 500 lévén, kik földhoz tapadt szegények, többnyire egy kis gabona, burgonya és hüvelyes veteményekből és az erdőkben talált esekély napszám munka után éltek. Völgyük mint már neve is mondja: sziklás, kopár, terméketlen, a gyümölcs-fajból leginkább csak vadalma termett. Így nézett ki ezen völgy, mikor Oberlin Waldbach lelkészének megválasztatott.

Nézzük meg a völgy mostani képét.

E vidéknek nevezetessége nem a természetnek hanem a lakosság szellemi műveltségének köszönhető. Csinos s köböl épült házak gyümölcs-terekkel körülvéve; egyszerű, de jó mellékutak, melyek a sziklavölgyet az országutal összekötik; továbbá jól gondozott gyalogutak, melyek egyik helységről a másikba vezetnek; a hegy tövébe épült falak, melynek ezéljük a termőföld lesodortatásának megakadályoztatása; tiszta szabályozott patakok, melyeknek romboló hatalmát az emberi szorgalom megfékezte, vezetnek Breusch folyóba; faültvények, termékeny szántóföldek, gyönyörű rétek stb. teszik ezt a vidéket kiessé a rengeteg nagy sziklák közepett.

Magok a lakosok tisztán öltözve nyájasak, az idegen irányában előzékenyek, magatartásukban szerények; beszélnek a tiszta német és francia nyelvet, nem oly keveréket mint a szomszédjaik. Talál itt az utazó műveltséget, jólétet és hasznos ismereteket, melyek csak a jó nevelt városbelieknek észlelhetők.

Ha azonban az utas még mélyebben behat a nép szellemébe, tapasztalni fogja a nép szivnemességét és a felebaráti szeretet több nemének nyilvánulását. Ott lát egy családapa vagy anya körül árvaakat csoportosulni, ki a szegény elhagyott gyermekeknek születi pótolni igyekszik, itt egy korosabb hajadot, ki az árva gyermekeket magához veszi s hasznos munkára tanítja őket, gondoskodik róluk, míg maguk képesek a mindennapi kenyérüket megszerezni. Különböző egyetek és társulatok alakultak a hasznos ismeretek terjesztésére és a szegények segélyezésére. A mostani lakosok száma 3000 tesz.

Ilyen körülmények közt nem is hiányzik az áldás. Koldust nem igen látni, mindenki dolgozik és szerez annyit, a mennyire szüksége van. Egészségesek és elégedettek a lakosok, rend van mindenütt, ipar és kereskedelem virágzik, áruzikkeiket a közeleső Strausburgba viszik, a hol azok jó keletnek örvendenek és keresettek.

ményt, melyet megyénk nagytekintélyű főorvosa a birodalom legkiválóbb szakférfiainak vegyelemzése alapján a csizi fürdő gyogyhatásáról mondott.

Reméljük, hogy e vélemény eloszlát minden kételyt s az az áldozatkészség, melyet a tulajdonosok s a fürdő igazgatósága fokozott buzgalommal kifejt, a társadalomban kellő méltánylással fog találkozni.

Gömörmege tisztí főorvosi hivatalától.

Szakvélemény

a csizi Hygiea jód- és bromoskut vizének gyogyhatásu elismerése iránt.

A Csizi község határára fekvő, részvénytársulat tulajdonát képező, az 1890. évben felfedezett Hygiea kútban, sziklás talajban a földszin alatt, mintegy 33 méternyire van a jód és bromos víz — Vízének mennyisége 24 óránként 80—100 hektoliter. — A nevezett kut vize a magyar kir. állami vegykerületi állomás vezetője Lieberman Leo; és a bécsi vegytani intézet igazgatója Ludwig Ernő tanár urak által vegyelemezett, s az előttem fekvő vegyi alkatrészek összetételéből kitünvén, hogy a Hygiea kut vize jód és brom tartalomban az egész világ jód és bromos vizét felülmulja, föltaláltatása különösen gyogytani tekintetben igen nagy nyereség. — Vegyalkatára nézve a Csizi Hygiea kut vize a Halli jód tartalmu vízhez hasonlítván, nemzetgazdasági tekintetben is kiváló fontossággal bír, rendeltetése lévén a Halli vizet piacunkról joggal leszorítani.

A víz tiszta, átlátszó, erősen sósizú, igen kevés szabad szénsavat tartalmaz, nagy foku jód és brom tartalmánál fogva, gyogytani tekintetben kiténően hat a görvél-kór minden alakjánál, alkati bujakórnaál, a méh és függelékének előre ment lobos izzadmányainál, általában mindazon betegségeknél, melyeknél valamely izzadmány felszivatása és az idegrendszer működésének csillapítása kívánatos.

A Csizi víz forgalomba hozatalánál, tehát a víz palackozkban öntésénél, azok eldugaszolásánál a szabályok pontosan megtartatnak, a kút mellett épült fürdő- és lakhelyiségek kiváló esinnál, a kor követelményeinek megfelelően, czélszerűen vannak építve és felszerelve, állandó orvossal rendelkezik, a gyogytár egy kilométerre Rima-

Ezen nevezetes férfiú, ki annyira áldás volt népének, ki híveinek anyagi és szellemi jólétéről csakugy mint a legjobb apa gyermekeiről gondoskodott, ki a népet a munka áldására tanította s maga is mindig jó példával jártelore, életrajzi adatai a következők:

Oberlin János sz. 1740. aug. 31. Strassburgban, hol atya mint gymnásiumi tanár tisztességes állást foglalt el. Itt végezte ő el a gymnásiumot és a theológiát is. Ez utóbbinak bevégeztével egy ideig nevelősködött egy orvos házában, a hol némi gyakorlati orvosi ismereteket szerzett, melyeket ő később hívei hasznára jól érvényesített, mert akkorában faluhelyeken orvosok nem igen valának. 1767. márcz. 30. Waldbachba lelkészszé választott meg, hol 59 éven felül híveinek áldására működött. Ennyiből áll körülbelül az ő életrajza. Most lássuk, hogy kezdte ő meg Sziklavölgyének, illetőleg Waldbach és környéke jólétének emelését.

Stuber előde már egy iskolát építtetett. Mert ezen időben mint mindenütt, ugy bizony ezen ronda helyiségben is az iskolaügy el volt hanyagolva. O a fennálló iskola mellé egy másik iskola épületet emeltetett s így minden leányegyházban is, még pedig többnyire saját vagyonkájából. Nyilvános vizsgát tartatott tanítóival s ez alkalommal buzdításul egy emberbaráttól kapott 2000 márcz kamatait a tanítók közt osztotta szét. Egy iskolai könyvtárt alapított, saját költségén több iskolai könyvet nyomtatott s ezeket időnként a községben köröztette. De nemesak az iskolás gyermekekről gondoskodott ő, hanem olyan gyermekekről is, kik koruknál fogva iskolába nem járhattak s kiknek szülei többnyire mezei és más munkával lévén eloglalva, tehát a kisedővást olyan időben létesítette, melyben erről még vajmi kevés szó volt. Hogy ezen kis gyermekeket minden veszély ellen megóvja, saját költségén egy szobát bérelt s azt a czélnak megfelelőleg rendezte be, a gyermekek mellé oly nőszemélyeket állított, kiket felesége közreműködésével a kisedővás gyakorlati ténykedésére begyakorolt. Ezen helyiségben az aprók játszottak, a nagyobb gyermekek pedig kötérsre, fonásra és varrásra tanítottak. Felváltásul az óvónők a gyermekek elé térképeket terjesztettek, melyek minden ház megvolt jelölve s így könnyen megismerhették saját házaikat. Továbbá elszoktatta a gyermekeket a platois tájszólástól s a tiszta francia nyelv sajátítására gyakorlatilag unszolta.

szécsen van, s bír mindazon kellekkel a mit egy gyógyfürdőtől kívánni lehet.

Rimaszombat, 1891. május hó 8-án.

Dr. Szabó Samu, s. k.
Gömörmege tisztí főorvosa.

Levelezés

Jolsva, 1891. május 24.

Szokatlan képet nyújtott a mai ev. egyház. Olyanokat is lehetett látni, kik egész éven — kivéve az ó-év estét — nem jelennek meg az Ur házában. Ugy van ez sok helyen! Lelki öröm fogott el, azt híve, hogy az 1791. év 26. t. ez. száz éves évfordulóján hallott ígéknek gyümölese az, annak, a mit nt Baltazar A. beszédének 3. részében mondott: „Ki merem mondani, hogy a ki egyházát nem szereti: nem szereti Istenét, nem szereti hazáját, nemzetét, nem szereti embertársát, nem szereti családját, nem szeretheti önmagát;“ avagy a hagyományos egyházszertet feljúló jele volt ez, vagy a szentlélek eljövételének ünnepe valóban átjárta a velőket és szíveket átható ige s jóra, szépre, igazra serkentő lélek S annak következménye-e ez?

Igen, mind ennek jelét láttam ma: azt, hogy egyházat szerető s azért élni s halni kész protestánsok vannak itt. Fényes bizonyítéka ennek a mai nap, midőn ev. egyházunk rendezete értelmében a pünkösdi ünnepe a 6 évre egyházfelügyelői, iskolaszéki, gondnoki s egyháztanácsai állásokra megválasztottak lettek az esküt; ez volt a főoka e szokatlan képnek. Templom után a tanács tagjai összeültek, hol Baltazar lelkész Kuna Aurél főszolgabíró urat — mint elnöktársát, jolsvai ev. egyház felügyelőjét — szívből üdvözölte, miután az új felügyelő ur mutatta be magát, mint ki egyházának szellemi, anyagi javát szívvel s lélekkel kész előmozdítani.

Kiemelendőnek találok a hitbuzgóság, a nemes ambíció s az erélytől átlengett, szónokilag előadott megnyitó beszédből lehetőleg idézni ezt: „Igen megérintve érzem magamat, hogy engem, fiatal korom dacára, kinek nincs fényes múltja, ki előtt csak jövő áll, mely, hogy milyen lesz, azt az Isten tudja, s mégis így fényes múlttal s tekintélyvel bíró egyház felügyelőjévé választott.“ Midőn megköszöni a megtisztelő bizalmat, kéri ugy az egyháztanácsot, mint valamennyi tagot a vállvetett munkára, mert, hogy csak ugy tesznek eleget az elhangzott eskünek; részéről töle minden telhetőt ígérve, lelkes eljenzések közt a tanácskozást megnyitotta. Jegyző: Jurin Samu, iskolaszéki elnök: Czibur Emil, gondnokok: Czirbesz S. és Muranszky S.

Főbb tárgya folyó évi június 28. és 29-én megtartandó esperességi látogatásnak tudomásvétele s arra megteendő intézkedése volt.

Igy be van méltó utóddal töltve a bold. Remenyik Ede helye egyházfelügyelőség tekintetében, ki végrendeletileg 50 frtot az egyháznak, 50 frtot az iskola-alapnak, 10—10 frtot kórház- és choralistáknak hagyott. Polgármesteri székek betöltése még vajudik. Mily hálátlan a sors! Valamikor — nem is régen — Kassa sz. kir. városnak polgármestert, főjegyzőt adott Jolsva, Debreczennek főkapitányt, s magának nem talál, nincs, ki polgármesteri állásért pályáznék, hogy így kevesbednek a helyettesek száma. De mégis lesz már legalább véglegesített rendőrkapitány. Hisz van már főispán, és pedig az lett, kit Jolsva szeretve tisztelt, s mint ilyenek azt legjobban óhajtották, s mindenki kívánja, hogy e méltóságot sokáig viselje! Nem azért kívánta, hogy a választási mozgalom s a külsőség színtere legyen, a mi nagymérvűnek ígérkezik lenni. Őt jelölték a neve forog száján. Az eddig ismeretlenek közt gróf Dessewffy is. Ki lesz, nem tudni. Folyó hó 31-én f gja megtartani mélt. Hámos László ur beszámolóját, melynek tudomásul vételére a nagy-rőcei választók 23-án megjelentek s szűkebb körű értekezlet is volt, hol abban állapodtak meg, hogy a beszámoló után rögtön megalakul a választási- s jelölő-bizottság. Az eddig hallottak után itélve, Jolsva annak párt-

Most az anyagi dolgok emelésére hozzálatott. A földművelés ezen völgyben annyira el volt hanyagolva, hogy a burgonya is elfajult, a gabonaművek pedig alig adtak többet a bevetett magnál. A parasztek állítása oda lyukadt ki, hogy földük egészen kimerültek, termékenységük nem bírhatnak. Oberlin ilyen megrögzött eszmékkel szemben példával tanította hűveit anyagi jólétük emelésére. Ő ugyanis a jól megrágyált papi földjeit tiszta gabonamaggal bevetette s egy részét nemesített fákkal, különösen dió, szilva és eseresznye fákkal ültette ki. A szép termésen és a szépen virított s később gyümölcsessel megrakott fákon a parasztek hűvei csudálkoztak s végre papjukhoz jöttek ezen áldásnak okát töle megtudandók. Ilyenkor megragadta Oberlin az alkalmat s felvilágosította hűveit.

Most hozatott ő Svajczból, Németországból és Lotharingiából burgonyát magának, megtanította őket ezt takarékosan elűltetni; rendelt Riga városából lenmagot s ezt is elvetette, a mi igen szépen kikelt s buján nőtt, sőt a burgonya oly mennyiségben termett, hogy a felesleget Strassburgba eladásra vihették, s az ő burgonyájok mai nap is nagyon keresett áruezikeket képez ott. Hasonlókép járt el a gabona, zöldség és lőhere természetével.

Rátanította hűveit a trágya észszerű szaporítására és felhasználására, melyet eddig figyelemre sem méltatott; behozta náluk az istálló-ételet.

A rétművelés ezen időben a Sziklavölgyben a legprimitívebb állapotban volt, illetőleg semmi sem volt. Tavasszal az olvadozó hó által megszaporozott víz, valamint nyáron a záporosótól megáradt sekély patakok vízzel a réteket egészen elöntötték és kavicsal vastagon elborították. Ilyen állapotban voltak a rétek Oberlin előtt. Ő megmutatta nekik a baj okát, a patakokat mélyebbre ásatta, medrét szabályoztatta, a mocsáros helyek vizét lecsapoltatta, megrágyáltatta, s így fokról-fokra vezette őket a rétek hasznavehetőségére. Most következett az állattenyésztés javítása. Saját zsebéből tűzött ki pályadíjat a legszebb bika nevelésére.

Nagy súlyt fektetett ő a gyümölcsfák tenyésztésére. Különösen arra figyelmeztette hűveit, hogy a fákat magból neveljék, s a vadoneztek oltságára tanította őket, s most azon helyeken, hol előbb vadalma nőtt, csupa nemesített fa van, melynek gyümölese után szép jövedelemre számíthat a Sziklavölgy lakossága.

Ilyen körülmények közt a lakosság szaporodni kez-

de, a ki a volt képviselő ur bizalmát is bírandja, mert megléve győződve, hogy ezuttal is javát fogja akarni.

Jelentés és meghívás.

A rimaszombati ev. prot. főgymnasiunban az 1890/91. tanév végén a vizsgálatok és ézáró ünnepélyek a következő rendben lesznek:

Jun. 11. Csütörtök, d. u. 2 órákor: VI. oszt. vallástan (a két prot. felekezet együtt).
Jun. 11. Csütörtök, d. u. 3 órákor: I. és II. oszt. vallástan (a két prot. felekezet együtt).
Jun. 12. Péntek, d. u. 3 órákor: III. és IV. oszt. vallástan (ev. ref.)
Jun. 13. Szombat, d. e. 10 órákor V. oszt. vallástan (a két prot. felekezet együtt).
Jun. 13. Szombat, d. u. 3 órákor: III. és IV. oszt. vallástan (ag. ev.)
Jun. 14. Vasárnap, d. u. 3 órákor: A Tompa-kör záró ünnepélye.
Jun. 14. Vasárnap, d. u. 1/2 órákor: Torna-vizsgálat.
Jun. 15. Hétfő, d. e. 7 órákor: I. oszt. mennyiségtan. — II. oszt. latin. — III. oszt. mennyiségtan. — VI. oszt. magyar és mennyiségtan.
Jun. 15. Hétfő, d. u. 2 órákor: I. o. földrajz. — IV. o. mértan. — V. o. magyar, görög és irod. olvasmány. — VII. o. német.
Jun. 16. Kedd, d. e. 7 órákor: II. o. magyar. — IV. o. latin. — V. o. történelem és mennyiségtan. — VI. o. természetrajz. — VII. o. latin és görög.
Jun. 16. Kedd, d. u. 2 órákor: I. o. magyar. — II. o. mértan — III. o. történelem és magyar.
Jun. 17. Szerda, d. e. 7 órákor: I. o. mértan. — II. o. mennyiségtan. — IV. o. természetrajz és német. — VI. o. latin és görög. — VII. o. mennyiségtan.
Jun. 17. Szerda, d. u. 2 órákor: III. o. német. — IV. o. magyar. — V. o. latin.
Jun. 18. Csütörtök, d. e. 7 órákor: I. o. latin. — II. o. földrajz. — III. o. latin. — VI. o. történelem. — VII. o. természettan.
Jun. 18. Csütörtök, d. u. 2 órákor: V. o. természetrajz és német.
Jun. 19. Péntek, d. e. 7 órákor: III. o. mértan és fizikai földrajz. — IV. o. történelem és mennyiségtan. — VI. o. német. — VII. o. magyar és politikai földrajz.
Jun. 21. Vasárnap, d. e. 11 órákor: Tanév-záró ünnepély.

Ugy a vizsgálatokra, melyek nyilvánosak, mint a „Tompa-kör“ és a tanév bezárásakor tartandó ünnepélyre tanintézetünk minden öszinte barátját tisztelettel meghívom.

Rimaszombat, 1891. május 26-án.

Bodor István, igazgató.

Meghívó.

Méltóságos Hámos László főispán ur szeretve tisztelt eddigi képviselőnk. — ezen állásáról lemondván, kerületétől illetve választóitól bucsut venni óhajt. — Hozzám, — mint az utolsó választás elnökehez, — intézett levelében az iránt keresett meg, hogy ezen bucsusorait alkalmas módon hozzam mielőbb a kerület tudomására. Ezen kitüntető felhívásnak készséggel eleget teendő a Jolsvai választókerület tisztelt választóit f. május hó 31-ének d. e. 10 órájára Jolsva városában tartandó összejövetelre tisztelettel meghívni van szerencsém.

Nagy-Rőcezn, 1891. május 23-án.

Mihalik Dezső.

Helybeli hírek.

A főispáni beiktatás rendkívül impozans lesz, a készülődések után itélve. Az ünnepélyességek már a beiktatás előtti napon megkezdődnek, ugyanis a programmnak eddig ismert pontjai szerint az új főispán június 2-án délután fog érkezni kocsin Tornallya felől. Bátkánál, a rimaszombati és rimaszécsi járás határfaluánál Draskóczy László rimaszécsi járásbeli főszolgabíró üdvözli a főispánt járása küldöttségével és egy parasztközzel, mely a rimaszécsi járás legszebb szál lovasai lesznek. E banderium kíséri a főispánt a rimaszombati szállókig, hol Rimaszombat város négyes fogata várja a főispánt küldöttséggel és a megyei ifjuság csikós-jelmezbe öltözött tri banderiumával. Azután beérkezik a

dett, Oberlin most arról gondoskodott, hogy hűvei ne legyenek kénytelenek kivándorolni, behozta tehát völgyébe a pamutfontást, szalmafontást és a szövést, ugy, hogy ezáltal 26,000 márká évi jövedelmet hozott hűveinek. Ilyen önzetlen tevékenységtől elragadtatva, Langrand bázeli gyáros egy szalag-gyárat állított fel Waldbachban s az által a lakosság munkakétségét és keresetét csak fokozta.

Oberlin most figyelmét oly útépitésre fordította, melyvel völgye az országutal összekötve lenne, ennek kiépítését a kormánytól nem lehetett várni. Oberlin így szólta meg hűveit: „szükséges egy mellékut építése, hogy ez által terményeinket tovább szállíthassuk és a szomszédainkkal könnyebben érintkezessünk.“ „Ez lehetetlen tisztelemű ur.“ szólának a parasztek. Erre Oberlin azt mondja: „a ki akar, kövesse példámat, én meg akarom mutatni nektek, hogy kell az utat építeni“, s ezzel vállára vette a kapát és kiment az utra, a parasztek közül pedig sokan utána. Kimeríte az utat, emberei közül az egyiket ide, a másikat oda állítván, erélyesen hozzá láttak a munkához, és egy néhány hónap alatt kész volt az ut a Breusch folyó feletti híddal együtt.

Most Oberlin tovább ment, hűveit a házak ezélszerű és a lakások egészséges építésére s ezeknek tisztán tartására tanította. Már azon körülmény, hogy eddig a trágya szanaszét lévén s most utasítása szerint egy trágyagödörbe tétetett, nagyon hozta járult a tisztaság előmozdítására.

Kézművesek nem valának a helységben, ebből több kellemetlenség és sok kiadás származott, ezen bajon segített, saját költségén a fiatal tehetségesebb fiukat külföldre mesterségre tanította, sőt egy orvost is nyert közvetítése által községe, s most ezen kiadások a községben maradtak.

Vízpuskát is vett községének, még pedig saját zsebéből, hogy a veszély idején faluja ne legyen kitéve a végpusztulásnak.

Azt fogják kérdezni t. olvasóim: hát ilyen roppant nagy jövedelme volt ezen papnak, hogy annyit áldozhatott községe javára? Bizony nagyon kevés bevétele volt neki, a legjobb esetben 400 frtot jövedelmezett parochiája, hanem tartott kosztos gyermekeket s ezek után nyert bevételeit hűvei javára fordította.

De a megpróbáltatás napjai sem maradtak el: be-

menet Rimaszombatba, hol a Huszár-vendéglő mellett diadalkapu alatt Szabó György polgármester üdvözli a főispánt a városi küldöttséggel. Itt a füzoltóság és a főgymnasiun ifjuság képez sorfalat. Bevonulás a megyeházára, hol fehérruhás lányok virágot szórnak a főispán útjára. Este a város főtere és a főutcák kivilágíttatnak, s a község 100 db fánya fénye és zeneszó mellett vonul az új főispán üdvözlésére, hol az alkalmi üdvözölő beszédet Molnár József ügyvéd tartja. Másnap, június 3-án következik aztán a diszközgyűlés, melyen az üdvözölő beszédet Lukács Géza első aljegyző tartja, s e gyűlésnek aznap más tárgya nem is lesz. Dél előtt a testületek és küldöttségek tisztelgése következik, s dében az új főispán fényes ebéddel vendégeli meg a megye községét. Este lesz aztán a bál, melyet a megye községének megbizásából egy száztizenöt tagu bizottság rendez, s melyre a meghívók már szét is küldettek.

Ifju halott. Nagyreményű fiatal orvos hirtelen halála rázta meg városunk községének kedélyét. Báthory István dr., ki alig pár hónapja kapta ki orosi diplomáját a budapesti egyetemről, s még alig kezdé meg életpályáját, szombaton reggelre halva feküdt. Régi gégebaja volt, melyet ő maga is gyógyíthatatlannak tartott, noha mindazt, a mit anyagi áldozattal és tudományval a végzetes-váltott baj eltávolítására meg lehetett tenni, ő és családja mindent megtettek. De baját bekén tirtte, kedélyén nem látszott, hogy a halálos kór tudata tisztán él lelkében, általában vidám volt s a szelidebb élvezetekben részt vett. Még halála napján is a nyári kaszinó kertjében vidáman társalgott ismerőseivel. Haza menvén megvaesórált — de nemsokára fuldokolni kezdett s a hirtelen alkalmazott orvosi segély dacára 11 órákor már megszűnt élni. Halála városzerte a legmélyebb részvételettel kelette nemcsak a sorsnak azon kegyetlensége miatt, hogy egy élte első virágjában lévő s tudományos pályáján minden akadályt legyőző ifju élte fonalát ép akkor szakítja ketté, mikor az annyi dicső küzdelemmel szerzett diploma folytatás a nyilvános pályára küszöbére lép, hanem azért is, mert a fiatal orvos tudományos készütségén kívül nyilvános pályájára a legszebb ajánlólevéllel: szerénységgel, megnyerő modorral és buzgalommal lépett, ezért szerették őt annyian, ezért árasztották el koporsóját rokonain kívül ismerősei és barátai egész koszorúerdővel. Áldás emlékeztetére!

Eljegyzés. Keresik Pál jó nevű fiatal fodrász, eljegyezte Lévai József polgártársunk kedves leányát, Juliska kisasszonyt.

Köszönetnyilvánítás. A rimaszombati egyesült prot. főgymnasiunban egyik érezhető hiányon óhajt segíteni e tanintézetnek néhány lelkes pártfogója. Ugyanis folyton éreztük egy díszteremnek a hiányát, különösen ünnepélyesebb alkalmakkor, míg most e kérdés akként oldatik meg, hogy nt. Terhes Pál ur kezdeményezésére aláírást nyitottak a tornacsarnoknak díszteremmé való átalakítására. Az említett ezlra adakoztak: Dapsy Vilmos, Terhes Pál, Dr. Marikovszky Gusztáv, Horváth János, Baksay József, Kubinyi Aladár, dr. Szabó Samu, Samarjay János, 5—5 frtot, Molnár József 3 frtot, a rimaszombati takarékpénztár 10 frtot, Nagy Ferencz, Tibély Zsigmond, Kishonthy Gyula, Lengyel Samu, Lőrinczy György, Hudoba Sámuel, Beliczky Viktor, Institorisz Endre, Madarász Pál, dr. Löcherer Tamás 1—1 frtot, összesen 63 frt, mely kegyes adományért fogadják az áldozatkész tanügybarátok tanintézetünk hálás köszönetét. — Rimaszombat, 1891. május 26-án. — Bodor István, igazgató.

Rimaszombat és vidéke jótékony nőegyesülete, mint halljuk, jövő hó azaz június 7-én tartja közgyűlését, óhajtanó volna, ha minél nagyobb

következett a franczia forradalom és a papok működése, valamint fizetése is egy időre megszűnt. De azért Oberlin nem esüggött el, ő a munka embere volt s ezt mindenkéül, sőt még a gyermekektől is megkövetelte. A koldusok nem igen mutatkoztak, a méltók alamizsnájukat elnyerték, a nem méltókat pedig ezzel riasztotta el: „miért nem dolgozik?“ „nincs munkám, uram!“ hát akkor hordja ezeket a köveket innen oda.“ A kik nem akartak dolgozni, nem igen mutatkoztak többé a községben.

Minden esütörtökön összegyűjtötte ő a felnőtteket, tartott nekik előadásokat a földművelésről, háztartásról és a természettudományokról. Ő maga csak ugy, mint Franklin, évenként egy naptárt adott ki leginkább Sziklavölgye számára, melyben hasznos ismeretek és tanácsok foglaltattak.

Szálka lévén Oberlin szemében az adósság csinálás, azért is minden követ megmozdított, hogy ettől elszakítsa népét, s rábirta őket egy takarékpénztár létesítésére, sőt maga számlájára tartott eladó földművelési gépeket, hogy hűvei, kik épen tavasszal, mikor a mezei munka kezdődött, pénz nélkül lévén, az uzorások kezébe ne esenek.

A lakosok magok közt egymásnak segédkeztek, pl. a házépítésnél, a mezei munkánál, a árvallásnál stb.

Az ilyen áldásos működés elismerés nélkül nem maradhatott. Nevét tisztelettel említették nemcsak Franciaországban, Svajczban és Németországban, hanem még Oroszországban is. A központi földművelési-egylettől 50 éves sikeres működéséért az aranyérmét kapta, sőt még a becsület légiórendjelét is elnyerte.

Ilyen volt ezen szerény ember működése a Sziklavölgyben majdnem 60 éven át, áldása egyházi hűveinek, völgye népének és hazájának.

Ebből mindenki merithet tanulságot a maga számára.

Mi pedig hosszú ezikkünket a német költő e szép szavaival zárjuk be:

Und fragst du, wie gelieissen, dem solches Gott befa'hl?

Geh' hin, das kann dir weisen jedwedes Kind im Thal:

Zum schlichten Kirchhofsteine geleissen sie dich hin.

Hier liegen die Gebeine des Pfarrer Oberlin. † 1826. jun. 1.

Wiesinger Károly.

számmal jelenének meg a tagok, hogy legalább ilyenkor némi tudomást vennének az egyesület üdvös működéséről. Azonban külön meghívók is lesznek szétküldve.

Tanulmányutra kelt pünkösdi szombatján 23 gimnásiumi tanuló Fábry J. tanár vezetése alatt Első állomásuk a líker gyári vasgyártelep volt, hol Rösch Frigyes kalauzolta az ifjakat, másnap a szakadó eső meghiusította a murányvári kirándulást, de 18-án folytatták utjukat Vereskő felé. Megtekintvén a pusztamezői parkot és vadászkastélyt, a dobsinai jégbarlang csodás alakulataiban gyönyörködhattak, villamvilágítás mellett. Itt maga a barlang fölfedezője Ruffinyi Jenő bányamérnök várta őket. Dobsináról Rozsnyón kiszállva, a Krasznahorkai várba gyalogoltak. Az és Andrassy családnak muzeumszerűen berendezett történelmi ereklyéit Onody Károly ismertette az ifjaknak, kik mohón jegyezték itt is az érdekes adatokat. Végre ötödik napon még utba ejtették a horkai cellulosegyárat, melynek minden részletét a fenyőszálfák fölprózásától egészen addig, hogy a fából papírtananyag lesz — Pfoh Ferencz igazgató magyarázta nekik. Az esős napot kivéve, a flatalság jó eredménnyel járt, mennyiben az utvonalon található ásványok és növények nem csekély mennyiségével tért haza. — A rovarvilág a kevésbé kedvező időjárás folytán kevés számmal nyújthatott. Ily utazás egyéb tekintetben is képző hatása az ifjuságra nézve. Különösen megyénk nyújt bő alkalmat ugy természetrajzi és ipari, mint földrajzi és történelmi szempontból a gyakorlati tanulmányra. Nemhiába Gömörmege Magyarország kiesinyben.

Hangversenyek. A jövő hó folyamata alatt két hangversenyben is gyönyörködhetünk. Mind a kettő még csak tervezet, de semmi akadály nem áll útjukban s így közönségünk előre is figyelmeztetjük a kiváló érdekű vállalatokra. Ertesülésünk szerint a jövő hó közepe táján átrándul hozzánk a negyven tagból álló Losonczi dalárda s a városkertben táncmulatsággal egybekötött hangversenyt ad a Tompaszobor javára. Derék szomszédainkat szívesen várjuk s a siker érdekében mi is elkövetünk mindent. Ugyancsak június végén készül hozzánk Máthé István hegedűművész is, a hegedűjáték technikájának egyik nagymestere, s valószínűleg Péter és Pál napján fogja bemutatni művészetét a Rózsa nagy termében. — Mindkét hangversenyre, addig is, míg bővebb részletekkel szolgálhatnánk, felhívjuk közönségünk figyelmét.

Vizbe fult a mult esütörtökön Kaszper András toronyvör 5 éves kis fia, kit anyja magával vitt a káposztaplánta ültetéséhez. Az asszony végezte a mezei munkát, míg a fiu a Rimaparton játszadozott. Munka végeztével keresték a fiut, de nem találták sehhol. Apja kétségbeesve a Rima medrét kezdte kutatni, s esti nyolcz óraker a városi felső malom zilipjei között rá is akadtak a vizbe fult gyermek holttestére. Ez is egyike amaz intő példának, melyek eléggé ajánlják az ovodákat a szülői gondoskodás pótlása végett.

Szamadás. A vasárnap rendezett nyári táncmulatság 2 ft 50 krt. jövedelmezett a helyben felállítandó Tompaszobor javára. Ez összeg rendeltetése helyére került.

Vármegyei ujdonságok.

Bérmaut. Söregi, egyh.-básti és péterfali plebániák hivatásos Schopper György a rozsnyói püspök ur f. hó 18-án Söregen a bérmálás szentségében részesítette. A szeretett főpap f. hó 17-én Várgodén osztván a bérmálás szentségét, délután 6 óra tájban saját fogatán Söregre érkezett, hol a plebánia híveitől harangok zúgása mellett a falun kívül igen esimesen, a helyett. körjegyző által rögtönözve készített diadalapnál éljenzésekkel fogadtattott. — A templom bejáratánál a helybeli esperes plebános ur által üdvözölve, miután a templomban a szokásos rövid hódolati imáját az oltári szentségben jelenlévő Jézusnak bemutatva volna, bevonult a plebániái lakba, hol a számára elkészített külön lakszobába visszavonulva magán ajtatosságát végezte. — Másnap reggel 9 óraker a szt. misét mondotta öméltsága, melynek végeztével a helybeli esp. plebános ur a szószékre lépven, a bérmálás szentségéről adott eddigi tanítását összegezve, híveit és a fentebb említettük plebániákról összesereglett hittvallókat a bérmálás szentségének értékéről igen értelmesen oktatta. — Ezután következett a bérmálás szentségének kiosztása s közel 700 hittvallót részesített a buzgó apostol a gyenge test ritka lelki erejével e szentségben. — Négy órai fáradságos buzgólkodása után következett ebédnél ö méltósága a legkedélyesebb társalgásba fogott, ugy hogy a fáradságának vagy kimerülésnek a legkisebb jele sem látszott meg rajta. — A házi ur pohárköszöntőjében örömeinek adván kifejezést, hogy a valóban diszes templom felépítése körül tett fáradozásának gyűvölését szeretett püspökének bemutathatta s ugy magát mint pap-társait a jelen volt tanítókkal egyetemben atyai kegyelmében ajánlhatja, mire ö méltósága a buzgó esperes ur készséges fáradozását megdicsérve, áldozatait megköszönve, mindnyájunkat atyai kegyelméről biztosított. — Apostoli utját folytatandó d. u. 4 óraker harangzúgás között, népei áldásától s éljenzésétől kísérve, Sajó-Püspökibe távozott ö méltósága. — Levelezőnk megjegyzése szerint sajnálatlalt vették némelyek a politikai hatáságnak távolítváli tündöklését.

Hymen. Korán Ödön főv. erdőtiszt eljegyezte Adriányi Ernő rimamurányi-salgótarjani vasműi egyeslet részvénytársasági főpenztárnok leányát Ilonkát.

Váradó Pál, darnyai öreg tanító, folyó hó 22-én meghalt. Egész hosszú életét szorgalmas, becsületes munkában töltötte el, s folyó hó 24-én kártársai és a környék élénk részvéte mellett Darnyán helyezték örök nyugalomra. Kőporsója felett Batta György simonyii lelkész mondott megható gyászbeszédet.

Halálozás. Dr. Lubik János ügyvéd, ki régebben a Molnár József ügyvéd irodavezetője, később a helybeli törvényszéknél joggyakornok volt, s megyénk több köreibben sok jó ismerőst számlált, a közelebbi napokban hosszú betegeskedés után elhunyt szülőföldén Tolnamegyében. Nyugodjék békével!

Halálozás Tóth István martonfalvi ev. ref. tanító neje Túry Mariska atszony, három havi boldog házasság után elhunyt e hó 22-én. Temetése nagy részvét mellett vasárnap ment végbe.

Felosztatott „olvasókör“! Hogy népünkben meg van a művelődés iránti hajlam, a tudás vágya s e korszellemmel haladni törekvés, bizonyítja ezt azon körülmény is, hogy Alsó-Szalknók község lakosai még a

mult évben társultak egy „olvasókör“ szervezésére. Az eszme testet öltött annyiban, hogy az egyeslet rendszeren megválasztott elnök, ellenőr és pénztárnokkal megalakult s a „Walst a Svet“ „Národní Hlásnik“ stb. tót lapok s egyéb népszerű olvasmányok (ezek között található a „Milovník Boží“ által kibocsájtott röpirat is) meghozattak, s rendszer összejövetelek is tartattak. Csupán a kormányhatósági engedély kiserzését mulasztották el az egyeslet intézői, mely egyetlen mulasztásuk miatt a talán jó irányban működő egyesület, a rimaszombati járás helyettes főszolgabírája által feloszlattatott, további működése beszünttetett s vagyonának további intézkedésig? — zár alá vétele elrendeltetett. — Valjon nem „Milovník Boží“ szelleme lengedez-e a feloszlattott egyeslet felett. — Ki tudná megmondani!

A pálinka adozata. Péter Dániel almágyi lakos f. hó 19-ikén az almágyi nép helytelen szokása szerint még pünkösdi keddjén is blautontákozván, pityókás fővel elment a malomba (a hol pedig semmi teendője sem volt) s addig settenkedett, dúlögöngt a veszedelmes helyeken, míg a tengely fogaskereke bekapta széles gatyáját s egy pillanat alatt az egyik lábát tórden fölül a másikat temporájában összezúzta. A szerencsétlenséget a jelenlevők — de más részében a malomnak beszélgetők — csak akkor vették észre, mikor a malomkerék forgása megakadt. A körorvos a kórházba szállíttatását rendelte el. Életéhez kevés a remény.

A gömőri fürdőkből. Az ajnácskői fürdőidényt pünkösdi hétfőjén nyitották meg, de az esős idő elrontotta a mulatságot. A söregi körorvos az idény tartamára Ajnácskőbe tette át lakását s szolgálatát a fürdővendégek részére is felajánlotta. Az új bérlet több ezélszerű átalakítást eszközölt s így remélhető, hogy e kies fürdő a nyár folyamata alatt az eddiginél nagyobb pártfogásban fog részesülni. A esizi jód fürdőben — melyről lapunk más helyén bővebben szólnak — a fürdő vendégek száma már eddig is tizenöt; újabb bejelentések naponként érkeznek.

Tanítók és iskolaszékek figyelmébe ajánljuk a „Magyar Mesemondó“ ezimű pártolásra érdemes derék vállalatot, mely Ferencz József szerkesztő buzgó működése és Málnér Vilmos kiadása mellett már eddig is 108 füzetinyi olyan olvasmányt tartalmaz, hogy azok bármelyike a népet szellemi szükségletében egyformán kielégítheti s a ponyvairodalom erkölestelen termékeitől lassanként végkép elszoktathatja. Epen egyenest ez ellen a selejtes irodalom ellen is van ez a vállalat indítva, még pedig tagadhatatlannal, sokkal életrevalóbb alapokon, mint az előző években többször megkiserelt hasonló vállalatok. A „Magyar Mesemondó“ egy egészen jól kiesztelt hadjáratot visel a ponyva ellen — a ponyván. Tehát, helyes taktikával, saját várában támadja meg népünk erkölesi és kulturális életének eme vakandok ellenségét. Ugyanolyan betűkkel, papíron és képekkel, sőt még azokkal a körmönfont nagyhangú ezimékekkel, (pl. „Hogyan okosodott meg Kaszás Matyi az istennyilától“, „Üveglábu Jóska“, „Az Amerikába vándorolt magyarok gyászos története“) és a mi fő: csak olyan pár krajezáros árak mellett jelenik meg a „Magyar Mesemondó“ minden egyes füzeté, mint akármely „rettentő gyilkosság“ vagy a „kétfejú bivalyorju“ épületes históriája, csakhogy más, nemesebb irányu tartalommal, a mi azonban nem mindig merőben moralizáló, hanem alkalmazkodik a nép naiv felfogásához is. — A füzetek, melyek nótákat, tanulságos vagy hazafias irányu és történeli elbeszéléseket és meséket tartalmaznak, méltó helyet foglalhatnak el a népkönyvtárakban, a hová a vallás- és közoktatásügyi miniszter ajánlotta is. Ugyazintén iskolai vizsgálatok alkalmával jutalom-könyvek gyanánt is méltóképen felhasználhatók.

C S A R N O K.

Mindenkitől elhagyatva.

(Beszély.)

Irtó Záhonvi János.

I.

A kártyákat kiosztottam a disz-kaláberra. Azért ment a játék diszbe, mert Károly is bejött hozzám a szomszéd faluból, s ilyenkor illik, hogy a fizetés dupla legyen.

Károly azóta nem ivott bort, mióta szivbaja volt, csak a sört bírta meg. Hozattam számára 4 üveg sört.

Feleségem az új függő lámpát meggyújtotta. A sörs üvegeket felbontottam, a poharakat megtöltöttem. A sör pompásan habzott, kitünően ízlett. Vidáman kocszintottunk.

— Miután ily nagy költségbe vertetek, tehát kezdjük el a „disz-kalábert“, mert vissza akarom töletek nyerni a sör árát, — szólottam nevetve.

Helvét foglaltunk.

Velem szemközt ült Károly. Egy igen tisztességes szolid fiatal házas ember. A kis doktor a pap mellett a divánon foglalt ülést.

Alig szedtük fel a kártyákat, Károly kvart ász Bélát kapott és engem kontrázott meg. En kvart adu tizre épen rekontrázni akartam, midőn a feleségem jött be a szobába; az ajtónál megállt, kissé sápadt volt.

Azt hittem, hogy a vaesorához kell pénz, a zsebbe kezdtem kotorászni.

— Ne tessék megjegyni, odahaza baj van! — szólott remegve feleségem.

Lajos a doktor, szokása szerint, szelesen ugrott kalapja után.

— Mi az? ki beteg? anya?

— Nem doktor uréknál, hanem Károlyéknál van baj. Erre meg Károly ugrott fel.

— De kérek, — szólottam én, — ne ejtsd kétségbe a társaságot, hanem mond ki, hogy mi baj van?

— Károlyéknál tűz van, — szólott szaggatottan feleségem, — a lámpában a petróleum felrobbant s attól Károly gyermekei, az Aranka és Mariska összeégett, sőt talán, — legyen erős Károly, a felesége is összeégett! — s szavai sirásba mentek át.

Erre, hogy a veszedelem nagyobb legyen, a feleségem háta megett álló kocsis, a „birnök“ vette át a szót:

— Csak siessen tekintetes uram! mert meglehet, hogy azóta, mióta eljöttem, a ház is meggyulladt. Mikor eljöttem hazulról, senki sem volt otthon csak a tekintetes asszony; vele együtt oltottuk el, a mint az ablakon lángolt a sok csipke-függöny.

Örjögve kapott kalapja után szerencsétlen barátom Károly, s szaladt ki az udvarra a kocsiboz. Arca a nagy fájdalom és kétségbeeséstől egészen eltorzult. Féltemem őt. Azonnal mellé ültem a kocsira. A sötét éjszakán együtt vágattunk ki a faluból.

Károly gazdatiszt volt. Kitünően tudott hajtani, vadul kergette a lovakat, s azok bőszerűen rohantak. De Károlynak minden pillanat egy kínos századnak tűnt fel.

Öt perc alatt kiértünk a faluból a sík mezőre. S a szabadban Károly, ki eddig némán ült, egyszerre felugrott a kocsiban, s a lovak közé akarta magát vetni; alig bírtam ez örült gondolattól visszatartani. Erősen átkaroltam őt.

— Boesáss el . . . kérek boesáss, — szólott szaggatottan, minck nekem már ez élet . . . feleségem azóta már talán meghalt, gyermekeim is, minden vagyonom megégett, minck éljek hát tovább!

Elhallgatott egy perczre, hogy újra kezdje a kín siralmait.

— Oh te nagy Isten! mit vétettem hát te ellened, hogy így büntetsz engemet?

— Csenedeséjél kedves barátom, — vigasztaltam, — légy férfi, hátha mindnyájan élnek ök és nincs semmi bajuk!

S meglöktem titokban a hátul ülő kocsist, bizonyítsa ö is e pusztá reményszálát

— Ugy-e Jancsi, nem halt meg odahaza senki?

— Tudtommal senki tekintetes uram!

— No látod, viseld magad hát nyugodtan!

— Könnyű neked azt mondani, mert nem érzed a kint, mely engem emészt; közel állok az örüléshez, agyamban lüktet a vér . . . a sok rosz sejtetem . . . kétség és remény között vagyok, a jót nem merem elfognadni, a roszt nem bírom elviselni, s hozzá még ez az átkozott hosszú ut, már egy órája, hogy jövünk s a falu még mindig oly messze van.

— Alig tíz percz mulott el indulásunk óta, csak légy nyugodt.

— En legyek nyugodt, kinek talán e perczben esaládja a legiszonyubb kínok között haldoklik, s nincs e földön kegyelem, hogy ök megmenthetők lennnek.

— Az özi szél végig sivitott s tarlókon, a lovak örült vágatása vegyült az éjjeli fergeteg közé. Süri esőcseppek hullottak le reánk, mi izgatottságunkat kissé enyhítette.

— Jó az Isten, — szólottam én, — imádkozunk! S mind a hárman levettük kalapunkat, imádkoztunk esenedesen, hajunkat a szél lengette, az ima szavait a szél elkapta, vitte fel a magasba.

Igy értünk be Károly udvarába.

Az egész falu népe, apraja-nagyja ott mozgott az udvaron.

A ház ablakai mindenütt ki voltak világítva.

Sebesen ugrott le Károly a kocsiról, a nép két felé vált. Két ugrással a házhoz voltunk.

Károly nem mert bemenni rögtön a szobába, az ablakhoz rohant, hogy lássa saját szemeivel szeretteit, élnek-e még? vagy már mind a hármat halva találja?

Remegve lestem én is őt, a mint az ablakhoz kuszott.

Bent a szobában neje gondosan ápolta a pamlagon ülő két síró kis gyermeket, kik keservesen jajgattak, de éltek!

— Oh édes Istenem, ök élnek mindnyájan! — kiáltott könnyebbülten; de itt ereje elhagyta őt, a nagy izgatottságtól előállt a visszahatás, erőlenül rogyott le a földre, s a földön esuszva térdelve esett be a szobába.

Az ott lévő orvos sietett segélyére. Megnyugtatta, hogy gyermekeinek nem lesz semmi bajuk, csupán ártatlan kerek arczuk égött meg egy kissé. A láng az arany-szőke fürtöskéket is leperzselt. Szeretettel szoritotta karjai közé kiesinyeit a jó apa. Azután hirtelen nejét karolta át, résztvevőleg tudakolta a szerencsétlenség apró részleteit felől.

— Es te kedves feleségem nem égtél meg?

— Egy kiesit égtem csak meg, midőn a lángok ellen harezoltam kiesinyeim körül. Ruhám lángot vetett, de gyorsan eloltottam, s nem érzek semmi fájdalmat, — s egy futó mosoly röppent el a szabályos ajkrol.

Pedig szegény nő nem mondott igazat, iszonyuan összeégett ö, és mégis férje nyugalmaért mosolyogni is tudott.

Mosolygott, pedig a halál szárnyait hallotta feje fölött esattogni, de szerelme, szeretete, hite nagyobb volt szenvedésénél is.

A nők a szenvedés, a fájdalom elviselésében ép oly hősök, mint a férfiak a csatamezőn. A szent eszmékért egy jajszó nélkül ök is tudnak meghalni.

E gyenge nő önfeláldozással végezte anyai kötelességét, ö maga kötözte be gyermekei sebeit

Megvárta míg a látogatók mindnyájan eltávoznak, míg a kiesiny gyermekek fájdalma csillapul, míg férje elalszik, csak akkor hajtotta le fejét nyugalomra, mely örökre megszüntette emberfeletti szenvedésait.

Másnap Károly újra átélte mindazokat a kínokat, a miktől megszabadítva hitte magát

A jó anya, hitvestárs nem ébredt fel többé, kis gyermekei hangosan siratták őt körül, s ö megdermedve nézte összerombolt szerelme tárgyát, megsemmisült eszményképét.

A ház ragyogó csillaga örökre letűnt, kétségbeesve gondolt a jövőre.

Lábait körülfogták anyjuktól megfosztott gyermekei: az ötéves Mariska, a négyéves Aranka

Edes apa ne hagyj minket is meghalni.

(Folytatása következik)

Felelős szerkesztő: Dr. Veres Samu.

Kiadó-tulajdonos: Dr. Bernát István.

Magán-hirdetések.

Hirdetmény.

81. sz. — Alólírott kiküldött végrehajtó, az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében, ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék 395. számú végzése által **Koricsánzky József** végrehajtató javára **özv. Alexay István** simonyii lakos ellen

318 fnt 45 kr. tőke, ennek 1890. év május hó 15. napjától számítható 6% kamatai és eddig összesen megalapított perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 900 fnt-ra becsült házbitorok, szarvasmarhák, esikók, takarmányemlék és gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 501. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Simoni községben leendő eszközökre **1891. évi május hó 30-ik napjának** délelőtti 10 óra határidőül kitzetnek és ahhoz venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz fizetendő.

Kelt Rimaszécsen, 1891. évi május hó 1-ső napján.
Salamon Béla, kir. bírósági végrehajtó.

Gazdasági eszközök eladása.

Özv. Madarász Lajosné tulajdonát képező mindenféle gazdasági eszközök és gépek, u. m. szekerek, ekék, cséplő- és sorvető-gép, járgány, lógereblye, rosta stb. Valamint mindenféle házi, konyhai, kerti és kamarai butorok **1891. június 1-től** szabad kézből eladók.

A vétel iránt értekezhetni lehet **Rimaszombatban Madarász Pál** urnál. 1—2

Kocsik.

Rimaszombatban Kossuth-utca 19. szám alatt **Svarecz András kocsigyártó** üzletében, ruganyos és rugany nélküli ugynevezett **homokfutó- és lengyelkocsik** jutányos áron eladók.

Hirdetmény.

339. sz. — A néhai **Milcs Ferenczné** hagyatékához tartozó 19177 □ öl területű szántó és 4239 □ öl területű rétbeli ingatlanság Rimaszombat város árvaszékénél 339/891. sz. végzéssel önkéntes árverés útján eladatni határozottván, árverési határnapul folyó év **június hó 8-ának d. u. 2 órája** a város közházához kitzetnek, mire a venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az árverési feltételek **Huszt Lajos** árvaszéki előadónál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt szab. Rimaszombat r. t. város árvaszékének 1891. évi május hó 22-én tartott üléséből.

Szabó György, árvaszéki elnök.

KOVÁCS ZSIGMOND

férfi- és női lábbeli készítő.

Rimaszombat. főter 27. sz. (saját ház.)

A hosszú és unalmas tél megszűnt és elkövetkezett a kellemes tavasz, a midőn mindenki a szabadba vágyozzik; ilyenkor a jó és esinos, divatos és jutányos cipők **kínél** való megszerezhetőse szintén foglalkoztatja a n. é. közönséget.

Alólírott, ki már 23 év óta örvend a n. é. közönség osztatlan bizalmának, tisztelettel tudatja, hogy legközelebb oly gyártulajdonosokkal jött ösmeretségbe, a kik részint dús választékaik, részint olcsó árak által abba a helyzetbe juttatták, hogy nagyrabecsült rendelőinek nála eddig nem tapasztalt olcsó és jó árakkal szolgálhat. — Szíves tudomásvétel végett közli a következő árjegyzéket:

Erős borjubőr női topán kettős talppal	2 fnt 55 kr.
Zergebőr ezügos női topán	3 fnt 20 kr.
Zergebőr ezügos, esinosabb kiállítás, kapperlival	3 fnt 50 kr.
Erős borjubőr regatta topán	2 fnt 30 kr.
Finom zergebőr regatta kapperlival	2 fnt 60 kr.
Kesztyűbőr, lakbetétes paszpóllal és kapperlival	4 fnt 50 kr.
Everlasztung ezügos topán	2 fnt 80 kr.
Everlasztung ezügos selyem ezügos 1/2 rímás	3 fnt 20 kr.
Everlasztung regatta cipő	1 fnt 80 kr.
Everlasztung komót cipő	1 fnt 20 kr.
Erős vikszosbőr férfi topán	3 fnt — kr.
Erős vikszosbőr, esinosabb kiállítás, kapperlival	3 fnt 20 kr.
Erős vikszosbőr betétes, kapperli, varott talp	3 fnt 50 kr.

Gyermekecipők 50 król kezdve minden színben és minden alakban.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. A n. é. közönség gyakori megrendeléseit és szíves pártfogását tisztelettel kéri

Rimaszombat, 1891. ápril hó 24.

2—3 **KOVÁCS ZSIGMOND.**

Urilak falun eladó

Gömörmegei **Jánosi községben**, Rimaszombat várossal tőzsomszédságban. A ház kényelmes és tágas 5 szobával és egyéb kellő helyiségekkel, falu végén a legszebb kilátással a szép Rimavölgyre, izlésteljes, tégelből épült s villámhárítóval ellátott építmény, parkírozott tágas udvarral, melyen gazdasági épületek és a legjobb vizet tartalmazó kút van; ebből nyílik a 3200 □ öles veteményes és gyümölcsös kert. A helység vasuti állomással és postával bír. Budapestről a vonattal 5 óra alatt lehet oda kijönni. — A vevők **A. B.** ezim alatt levelezhetnek magával a tulajdonossal. Utolsó postaállomás: **Jánosi Gömörmege.** 2—3

Hirdetmény.

7384. szám. — A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **kir. ügyészség helyben** végrehajthatóan **Kis József** végrehajtást szenvedő elleni 23 fnt 66 kr. rabtartási költség iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a rimaszécsi kir. járásbíróóság) területén lévő Sajó-püspöki községben fekvő a sajótpüspöki 8. sz. tjkvben A. 1—10 sorsz. a foglalt 8/16-od urb. telek utáni szántóföld, rét és urb. erdő s legelő, és a 11 sz. a. ház, mely ingatlanok Kis Imre, László és József nevének állanak az 1881. évi 60. t. cz. 156. §-ánál fogva együttesen és Agoston Borbálának az elárverezendő ingatlanok egyik felerészére bekebelezett özvegyi jog fentartásával; az árverést 418 fntban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1891. évi július hó 28-ik napján** délelőtt 10 órakor Sajó-püspöki községben az ottani község háznál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 41 fnt 80 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1891. január hó 20-án.
A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Aldorffer, kir. törvényszéki bíró.

Zongorahangoló.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **lakásomat Besztercebányáról Jánosiba** (Gömörmegebe) **tettem át**. Mint e megyében jól ismert zongora-hangoló, ajánlom magamat a t. cz. közönség becses pártfogásába, szíves tudomására hozván azt, hogy hajlandó vagyok úgy a városokban mint a vidéken a zongorák évenkénti többszöri hangolását, valamint szakcszerű igazítását és bőrzését — mérsékelt árak mellett — eszközölni.

Szíves megbízásokat kérem velem levelezőlapon Jánosiba közölni.

Tisztelettel maradtam a t. cz. közönségnek alázatos szolgálja

PRÁSCHEK ALAJOS,

5—6 zongorakészítő és hangoló.

B I K S Z Á D I

égyénes konyhasós savanyuviz.

Kitűnő hatású gyomor-, bél- és egyéb hurutoknál.

Borral vegyítve kellemes üdítő ital.

Főraktár:

Glósz Béla borkereskedőnél, Budapest, V. mérleg-utca 5. sz.

Raktár:

Rimaszombatban STECH KÁLMÁN urnál.

Eladó

Rimaszombatban a Forgách-utczában 2-ik szám alatt, esetleg a Ferenczi-utczában 12-ik szám alatt fekvő ház és beltelek, — továbbá egy jó karban levő zongora. — Bővebb értesítést ad **Marton János** ügyvéd.

Szlatvini savanyuviz

ANNA-FORRÁS

Valamennyi **európai ásványvizek** közt a legdusabb kettedszénsavas **lithion** tartalmú **10,000 gramm víz tartalmaz 0,70326 kettedszénsavas lithiont**. A szlatvini ásványviz kitűnő sikerrel alkalmaztatik oly betegségeknek, melyek a húgysavas kórhajlamon alapulnak: köszvény, húgyfőny, epe-, vese- és húgyhólyag-kövek ellen. Nagy mennyiségű szénava és annak vegyületei, valamint a többi alkotórészei ajánlják használatát (mint Vichy, Selters, Ems) étvágy-hiánynál, gyomor-, bél-, torok-, gége és tüdő, húgyhólyag és epevezeték hurutos bántalmainál stb.

A Szlatvini savanyuviz borral használva a legkellemesebb üdítő italt szolgáltatja.

FŐRAKTÁR:

Lovniczky Józsefnél Rimaszombat.

A Szlatvini viznek főraktárát azon meggyőződéssel vettem át, a mit ennek árulása közben tapasztaltam, mert nemcsak hogy bámulatos olcsó, de minőségénél fogva bármely hozzá hasonló vizzel kiállja a versenyt, s ma már annyira kedvelt, hogy sok háznál nélkülözhetlenné vált és a szenvedőknek teljes elismerésében részesül.

1 üveg (5/10 liter) ára 10 kr. (Az üveget 2 kr-ával visszaváltom.)

1 láda (50 üveg) 4 fnt 90 kr. (A ládát az üvegekkel 1 fnt 20 kr-ért visszaváltom.)

Orvosi elismeréseket, számoló-czédulákat, plakátot a vendéglős uraknak ingyen adok s nagyobb vételnél magas engedményt nyujtok.

Midőn ez alkalommal **fűszer**, de különösen teljesen berendezett mindennemű **festék, olaj, kenecze, fa-, bőr- és kocsimáz**, kitűnő minőségű **esetek**, mindennemű **magvak, iskolai szerek**, fát rovartól és korhadástól védő és a poloskát azonnal kiirtó **carbolineum** stb. czikkekre kérem a t. közönség figyelmét, maradtam teljes tisztelettel

Rimaszombat, 1891. május hó 6-án.

LOVNICZKY JÓZSEF.

A „Pesti Hirlap“ 40,000 példányban jelenik meg.

PESTI HIRLAP

naponként 16 oldal terjedelmű,

pártoktól és kormánytól egyaránt független politikai napilap.

Munkatársai közt vannak Magyarország elsőrangú publicistái és szépirodalmi írói.

A lap állandó előfizetői, habár havonként ujtják is meg az előfizetést,

karácsonykor ajándéku kapják a „Pesti Hirlap“ nagy képes naptárát.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 14 fnt. — Fél évre 7 fnt. — Negyedévre 3 fnt 50 kr. — Egy óra 1 fnt 20 kr.

➡ Rendes zenemellékletek. ⬅ 3—*

Mutatványszámokat kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal:

BUDAPEST, V-ik kerület, Nádor-utca 7-ik szám.